

Placówka "ESTELET"
L.dz. 491 /44
New York, 2.V.44.

Raport sytuacyjny z Argentyny
Zr.Plac.Salvador

491

Szef Oddziału Inf.Wyw.Szt.N.W.
/przez Szefa Wydz. Wyw./

Raport

W załączeniu przedstawiam raport sytuacyjny z Argentyny
za miesiąc marzec 1944 r. opracowany na podstawie materiałów
dostarczonych przez Plac. "Salvador".

Kierownik Placówki

Murawski

MARACZ

Załącznik

RAPORT SYTUACYJNY

za miesiąc marzec 1944 r.

(druga połowa)

STOSUNKI W ARMII I MARYNARCE.

1. Generalicja. W dniu 22 marca rb. została przyjęta przez Prezydenta gen. FARRELL na specjalnej audjencji grupa generałów, która złożyła mu memoriał w sprawie stosunków wewnętrznych w państwie /p.załącznik 1/.

Zasadniczo postulaty memoriału są następujące:

- a/ powrót do konstytucyjnych gwarancji i swobód;
- b/ zarządzenie wyborów;
- c/ restytucja wojskowej hierarchji i dyscypliny drogą powrotu oficerów do zajęć zawodowych.

Memoriał ów podpisało 17 następujących generałów:

RAWSON - ESPINDOLA - TONAZZI - SARMIENTO - DAVILA - CALDERON - SAVIO - LOPEZ - ROSSI - DE BIEDNA - CRESPO - ZULOAGA - GARCIA TUNON - MANNI - MAJO - MIRO - ANAYA.

Byli obecni na audjencji, jednakże odmówili podpisania memoriału, następujący generałowie:

BASSI - VON DER BECKE - REYNOLDS - LOPEZ

Grupa ta stoi na stanowisku, że moment dla zarządzenia wyborów jeszcze nie nadszedł i że Argentyna przez dłuższy jeszcze czas winna być zarządzona przez wojsko. Główna przyczyna: konieczność odzyskania przez armię prestiżu w społeczeństwie, zachwianego ostatnimi wypadkami /ustąpienie RAMIREZA, pucz DUCO i t.p./.

Odmówili przybycia na audjencję: gen. MARTINEZ / b.szef policji/ i gen. GOLLADA. Gen. GILBERT wogóle nie był zaproszony.

Audjencja u gen. FARRELL'a poprzedzona była w dniu 9.III.44 rozmową generalicji z PERRONEM, podczas której ten ostatni zobowiązał się w ciągu 10 dni zaaranżować audjencję u Prezydenta.

Armia argentyńska liczy obecnie 33 generałów w służbie czynnej.

2. Konspiracja personalne. Intrygi i walki wewnętrzne w łonie armii trwają z nieskabnącą siłą. Na plan pierwszy wybijają się następujące konspiracje:

Konspiracja gen. ANAYA - konspituje głównie ze swoimi przyjaciółmi z grona wyższych dowódców. Jest uważany za jednego z najbardziej zaciętych przeciwników PERONA, m.in. ze względów natury osobistej /dostał w swoim czasie w twarz od PERONA za zdradzenie wobec RAMIREZA planów GOU/.

Konspiracja gen. RAWSON - konferuje on ze swoimi przyjaciółmi z marynarki wojennej i czeka na okazję. Najbliższy kontakt - adm. VERNENGO LIMA.

Konspiracja gen. MENENDEZ - do konspiracji tej o charakterze skrajnie nacjonalistycznym wciągani są liczni młodszy oficerowie. MENENDEZ utrzymuje stały kontakt z generałami w st.sp. J.B. MOLINA i SANGUINETTI; obaj są skrajnymi nacjonalistami. Ponadto współpracuje z odłamami nacjonalistów cywilnych: FRESCO /"EL CABILDO"/, QUERALTO /Juventud Nacionalista / i in..

MENENDEZ znajduje się obecnie w areszcie domowym, zarządzonym przez PERONA; pretekstem posłużyło udzielenie przezeń wywiadu na tematy polityczne dziennikowi "Cabildo".

Konspiracje w łonie armii czynią potencjalnie możliwą nową próbę zamachu stanu, która może wybuchnąć w chwili najbardziej nieoczekiwanej.

3. Pozycja gen. Ramirezera. Pozycja jego w armii jest słaba. Podczas swego urzędowania zraził on do siebie szereg odłamów i grup, zyskując b. mało przyjaciół. Brak jasno zarysowanej koncepcji oraz liczne zygzaki polityczne sprawiły, iż widzi się w nim obecnie nie męża stanu, lecz człowieka słabego i zdolnego tylko do manewrów i do lawirowania. Kwestjonuje się pozatem jego poczucie honoru wojskowego.

"Manifest do Narodu"/p.załącznik 2/, który miał on ogłosić w dniu swojej rezygnacji z urzędu Prezydenta, a który znany jest tylko szczupłemu gronu polityków i wyższych wojskowych, nie przyczynił się do wzmocnienia jego autorytetu. Nosi on ślady braku równowagi ducha i braku dojrzałości politycznej, a pozatem w niektórych punktach mija się wyraźnie z prawdą. Dlatego też uważany jest za dokument o wątpliwej wartości politycznej i etycznej; niektórzy nazywają go nawet "un papelon ridiculo" /śmieszny wyskok/.

W tym stanie rzeczy jest b.mało prawdopodobne ponowne odegranie przez RAMIREZA wybitniejszej roli politycznej.

Pucz płk.DUCO dokonany celem przywrócenia władzy RAMIREZOWI; miał być w sposób sztuczny sprowokowany, względnie przyspieszony, przez PERONA. Celem wykrycia i unieszkodliwienia swoich przeciwników w armii, polecił on dowódcom garnizonów w La Plata i w Mercedes w wejście w kontakt z ośrodkami opozycyjnymi i udzielenie pozornej obietnicy poparcia.

Płk.DUCO dał się złapać w pułapkę & obsadził miasteczko Lomas de Zamora, oczekując na nadejście tych właśnie garnizonów, które były narzędziami w ręku PERONA.

DUCO, który został ranny szablą podczas aresztowania, został skazany na 2 lata twierdzy i degradację.

4. Marynarka wojenna postanowiła odseparować się całkowicie od intryg armii oraz nie mieszać się w politykę rządu ani na odcinku wewnętrznym, ani zagranicznym.

Głównym punktem honoru admiralicji jest niedopuszczenie do interwencji w wewnętrzne sprawy marynarki ani armii wogóle, ani grupy FARREL - PERON w szczególności. Pod tym tylko warunkiem zgodziła się ona współpracować z rządem FARRELA i desygnować adm. TESAIRE do jego żona.

Brak jest danych, ażeby stanowisko to miało ulec zmianie w najbliższej przyszłości i ażeby marynarka dała się wciągnąć do rozgrywek politycznych. Zabieg gen.RAWSONA w tym kierunku nie posiadają zbyt wielkich szans.

STOSUNKI W RZADZIE.

1. Pozycja PERONA w rządzie i w grupie rządzącej jest nadal mocna. Pomimo istnienia licznych i wpływowych nieprzyjaciół, PERON jest w dalszym ciągu najbardziej wpływową i najbardziej wybitną postacią regime'u. Konflikt jego z ministrem spraw wewnętrznych, gen. PERLINGER'em został pozornie załagodzony; w rzeczywistości walka i wywalizacja trwają nadal.

Konflikt ten stanowi z jednej strony odbicie ogólnej walki PERONA z grupą generalską; z drugiej strony - jest wyrazem osobistej walki o zakres wpływów w państwie. Najważniejszym atutem PERLINGER'a w tej rozgrywce jest Policja, która doniedawna podlegała Sekretarjatu Prezydentury Państwa, a która ponownie została uzależniona od Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Jednakże PERON posiada swoją własną dobrze zorganizowaną tajną policję i orientuje się dobrze w zamiarach

i posunięciach przeciwnika.

Silną stroną PERONA jest jego wszechstronna działalność, która rozwija się w trzech zasadniczych płaszczyznach: wojskowej, społecznej i politycznej.

Płaszczyzna wojskowa. - PERON, jako Minister Wojny, trzyma w rękę wszystkie nici, prowadzące do poszczególnych garnizonów w kraju, oraz dysponuje aparatem represji w stosunku do swoich przeciwników w łonie armii. Przykład: zarządzenie aresztu w stosunku do gen. MENENDEZ stojącego na czele konspiracji wojskowo-nacjonalistycznej.

Wielkim sukcesem PERONA w tej dziedzinie jest pozbycie się płk. AVALOS'a, dowódcy garnizonu w Campo de Mayo, który został mianowany attache wojskowym w Asuncion. AVALOS odgrywał w ~~ostatnich~~ ostatnich czasach rolę czynnika de facto decydującego w rozgrywkach politycznych, gdyż najważniejsze zagadnienia państwowe, jak np. obsadzenie urzędu Prezydenta Republiki, sprawy polityki zagranicznej i t.p. zależały od tego, jakie stanowisko zajmie garnizon w Campo de Mayo.

PERON na dłuższą metę nie mógł znieść tego stanu faktycznej zależności oraz ciągłego zabiegania o względy AVALOSA, wobec czego po odpowiednim wykorzystaniu zlikwidował go w sposób dyplomatyczny.

Płaszczyzna społeczna - PERON posiada tu szerokie pole do popisu, jako szef Sekretariatu Pracy i Opieki Społecznej, wykorzystując to stanowisko dla szeregu efektownych posunięć, częściowo rzeczowych częściowo demagogicznych. Jego wielkim sukcesem było przeforsowanie "statutu prasowego", polepszającego znacznie sytuację dziennikarzy pod względem warunków pracy, dzięki czemu będzie on miał po swojej stronie przynajmniej część wielkiej prasy.

Wszystkie te posunięcia PERONA są dokonywane pod kątem zwiększenia przyszłych szans wyborczych oraz zdobycia popularności w masach; celem PERONA jest ugruntowanie przekonania, że jest on "obroncą interesów warstw pracujących". Pod tym kątem zaaranżowana była m.in. uroczystość wręczenia prez. FARRELOWI i PERONOWI memorjału kolejarzy w sprawie poprawy warunków bytu. W programie tej uroczystości figurowały pochód kolejarzy przed Pałac Rządowy, chorągwie narodowe na balkonach pałacu, przemówienie Prezydenta, transmisje radiowe i t.p..

Posunięcia te w pewnej mierze osiągały swój cel.

Płaszczyzna polityczna - W płaszczyźnie tej prowadzony jest nadal intensywny flirt PERONA ze stronnictwami politycznymi, a w szczególności z Obywatelską Unią Radykalną /UCR/. Niektóre odłamy Radykałów, jak Niezależni, Nieustępliwi Rewizjoniści i in. - o charakterze nacjonalistycznym - popierają PERONA zupełnie wyraźnie. Organ jednego z tych odłamów "LA EPOCA" /jeden z przywódców - dr. Adolfo GUEMES/ oświadcza wyraźnie, że PERON wyznaje te same ideały, co i UCR i że realizuje w praktyce jej postulaty.

Wszystkie te posunięcia zwiększają w wysokim stopniu ewentualne szanse wyborcze PERONA i wzmacniają jego pozycję.

2. Dymisja gen. PERTINE ze stanowiska Intendenta miasta Bs. Aires została wywołana ostrym zatargiem pomiędzy nim a min. spr. wew. gen. PERLINGER'em. Ten ostatni dążył bowiem do zlikwidowania resztek autonomii miejskiej i do uczynienia z Intendenta wyłącznie Komisarza rządu, podległego ministerstwu spr. wew.. Pozatem udowodniono mu udział w malwersacjach funduszy, przeznaczonych na zbrojenia oraz inne "nie-dopatrzenia" natury finansowej.

Gen. Basilio PERTINE był postacią kłopotliwą dla rządu pod względem politycznym, jako jakrawy germanofil. Otrzymał on w swoim czasie od Hitlera wielką wstęgę orderu "Der Schwarze Adler" oraz zajmował wysoko płatne stanowisko w radzie nadzorczej firmy "Siemens - Schuckert"

3. Stosunki w MSZ. Tymcz. minister spr.zagr. gen.MASON nie jest lubiany w MSZ. Wiceminister dr.IBARRA GARCIA parokrotnie składał podanie o dymisję, która jednak nie została przyjęta. Jako jego ewentualnego następcę wymienia się p.TORIANI, obecnego Dyrektora Generalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

POLITYKA WEWNĘTRZNA.

1. Ogólny kurs polityki wewnętrznej państwa wykazuje pewne tendencje do złagodzenia i do normalizacji. Ukazał się ponownie dziennik socjalistyczny "LA VANGUARDIA", zamknięty za czasów prez.RAMIREZA; Wypuszczono na wolność kilkunastu działaczy lewicowo-radykalnych, którym nie udowodniono bezpośredniego udziału w akcji komunistycznej. Złagodniał również kurs antysemitki.

Z drugiej strony istnieją objawy, świadczące o tendencjach wręcz przeciwnych. M.in. został opublikowany dekret, nakazujący wszystkim radiostacjom argentyńskim przymusowe abonowanie serwisu informacyjnego agencji ANDI, która w ten sposób nabiera charakteru półurzędowego. W praktyce będzie to oznaczało znaczne zwiększenie wpływu rządu na informowanie społeczeństwa o zagadnieniach z dziedziny polityki wewnętrznej i zagranicznej.

W biurach Sekretarjatu Pracy i Opieki Społecznej prowadzone są pod kierownictwem PERONA studia teoretyczne, mogące być uważane za etap wstępny do wprowadzenia w przyszłości w Argentynie ustroju korporacyjnego na wzór włoski. Odnosi się tu w pierwszym rzędzie oficjalny podział wszystkich ~~czynników~~ czynności gospodarczych w kraju na 20 wielkich "typowych grup".

Wpływ koncepcji społeczno-politycznych VARGASA jest tu również widoczny.

2. Partje polityczne. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowuje nowy statut partji politycznych, który ma umożliwić ich ponowne legalne funkcjonowanie. Zasadniczą tendencją projektu jest zwiększenie ingerencji państwa w stosunki wewnątrzpartyjne, utrudnienie powstawania drobnych grup politycznych i odmłodzenie kadr elity partyjnej.

Dla założenia partji potrzebna ma być zgoda co najmniej 2 pro mille ogólnej ilości wyborców danego okręgu; liczba założycieli nie może być w żadnym wypadku niższa od 30. Do najbliższych wyborów nie mogą być zgłoszone kandydatury osób, które piastowały mandat poselski, względnie senatorski, podczas ostatnich 5 lat.

Partja Radykalna /UCR/ usiłuje uaktywnić ponownie swoje komórki oraz zreorganizować partję. Na jednym z tajnych zebrań, jakie się odbywają w mieszkaniu Honorio PUEYREDON, została wybrana tajna "junta" partyjna o charakterze instancji naczelnej, w skład której weszli: TAMBORINI, PUEYREDON, LAURENCENA /b.senator z Entre Rios/, SABBATINI i MOSCA.

W przypadku zarządzenia przez rząd wyborów, UCR będzie posiadała stosunkowo największe szanse.

W środowisku Nacjonalistów panuje znaczna nerwowość i obawa, że w łonie rządu może wziąć górę prąd umiarkowany i że FARREL-PERON mogą zarządzić wybory. PERON jest przez nich bardzo zwalczany; główną nadzieją Nacjonalizmu argentyńskiego jest obecnie gen.PERLINGER - wróg nr.1 PERONA.

Ukazała się ponownie "La FRONDA" - tygodnik skrajnie nacjonalistyczny.

POLITYKA ZAGRANICZNA.

Zasadnicze wytyczne polityki rządu są obecnie następujące:

a/ Wykazać wobec opinii amerykańskiej, że Argentyna posiada jak-najlepszą dobrą wolę co do współpracy w kierunku obrony kontynentu ;

b/ nie uczynić ani jednego gestu, który mógłby sprowokować Departament Stanu w Waszyngtonie;

c/ uczynić wszystko możliwe, ażeby w drodze pośredniej przekonać USA, Brazylię i inne kraje, że "dla ogólnego dobra Ameryki" winny one uznać rząd FARRELA.

Dyplomacja chilijska idzie w tych sprawach całkowicie na rękę rządowi argentyńskiemu, a ambasador RIOS GALLARDO w Bs.Aires jest b.czynny.